

KF Legal

© Creative Commons

Novinky energetické legislativy

leden 2024

Oblasti energetiky a podpory obnovitelných zdrojů energie se v KF Legal věnujeme dlouhodobě a s vysokou mírou odbornosti. Uvědomujeme si, že legislativní změny mohou mít pro Vás zásadní význam, a proto Vám přinášíme přehled těch nejzásadnějších změn z posledního měsíce.

Novinky energetické legislativy za leden 2024 se týkají zejména:

- ❖ novel vyhlášek provádějících energetický zákon, včetně Pravidel trhu s elektřinou a plynem;
- ❖ omezení podpory pro výrobce energie od 1. ledna 2024;
- ❖ tzv. Lex OZE III;
- ❖ rozhodnutí SDEU k možnosti uložení sankce za předčasné ukončení dodávkové smlouvy; a

- ❖ rekordní pokuty za protispotřebitelské jednání v energetice.

Komentované předpisy

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 490/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, ve znění pozdějších předpisů [„Novela vyhlášky o pravidlech trhu s elektřinou“]
Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 349/2015 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, ve znění pozdějších předpisů [„Novela vyhlášky o pravidlech trhu s plynem“]
Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 401/2010 Sb., o obsahových náležitostech Pravidel provozování přenosové soustavy, Pravidel provozování distribuční soustavy, Řádu provozovatele přepravní soustavy, Řádu provozovatele distribuční soustavy, Řádu provozovatele zásobníku plynu a obchodních podmínek operátora trhu, ve znění pozdějších předpisů [„Novela vyhlášky o Pravidlech a Řádech“]
Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 8/2016 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích, ve znění vyhlášky č. 147/2022 Sb. [„Návrh vyhlášky o udělování licencí“]
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony [„Lex OZE III“]
Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 463/2022 Sb., o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci dodávaných na ztráty v distribučních soustavách a o kompenzacích poskytovaných na dodávku elektřiny a plynu na ztráty za stanovené ceny, ve znění nařízení vlády č. 214/2023 Sb. [„Novela nařízení vlády o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci“]

Novela vyhlášky o pravidlech trhu s elektřinou

Dne 16. ledna 2024 byla ve Sbírce zákonů vyhlášena novela vyhlášky o pravidlech trhu s elektřinou, o které jsme informovali v přehledu energetické legislativy za říjen 2023.

Novela s účinností od 1. ledna 2025 mění tarifní strukturu ceny za přenos a distribuci na napěťových hladinách VN a VVN, zavádí namísto pojmu rezervovaná kapacita dva nové pojmy, a to maximální čtvrt hodinový odebraný výkon a maximální

čtvrthodinový dodaný výkon (jedná se o nejvyšší střední hodnotu činného výkonu odebraného z/dodaného do přenosové či distribuční soustavy za měřicí interval). Zároveň ruší institut rezervované kapacity, jelikož ta bude nahrazena cenou za rezervovaný příkon a cenou za maximální odebraný výkon, obě počítané v Kč/MW/měsíc. Dále novela reaguje na implementaci AMM (tzv. inteligentní měření).

Novela vyhlášky o pravidlech trhu s plynem

Ve stejný den byla publikována také novela vyhlášky o pravidlech trhu s plynem, která byla také součástí přehledu energetické legislativy v říjnu 2023. Novela bude účinná od 1. dubna 2024.

Novela nastavuje podmínky pro fungování typu zásobníku podle § 2 odst. 2 bod 33 energetického zákona, tj. koncept přeshraničního uskladňování a podmínky pro využití služby. Poskytovatelé této služby budou mít povinnost vést tzv. stavové účty pro každý vstupně-výstupní systém. V souvislosti s tím novela upravuje podmínky týkající se předávání a zveřejňování údajů směrem k operátorovi trhu a provozovateli přepravní soustavy.

Omezení podpory pro výrobce energie z obnovitelných zdrojů od 1. ledna 2024

Od 1. ledna 2024 došlo v důsledku Lex OZE II a Nařízení Komise (EU) 2023/1315 k **omezení rozsahu tzv. zelených bonusů poskytovaných podle zákona o podporovaných zdrojích energie** („zákon o POZE“).

Od 1. ledna tedy nelze poskytovat:

- podporu v podobě zeleného bonusu pro elektřinu z obnovitelných zdrojů (§ 4 zákona o POZE) pro **výrobní elektřiny s instalovaným výkonem nad 1 MW využívající energii větru**, pokud byly uvedeny do provozu nebo modernizovány od 1. ledna 2024 (výjimkou jsou výrobní elektřiny provozované mikropodnikem nebo malým podnikem nebo společenstvím pro obnovitelné zdroje, pokud jejich instalovaný výkon nepřesáhne 6 MW),
- **udržovací podporu tepla** ve formě zeleného bonusu na teplo pro výrobní tepla s jmenovitým tepelným **výkonem nad 1 MW** (výjimkou jsou výrobní tepla provozované společenstvím pro obnovitelné zdroje, nepřesahuje-li jejich jmenovitý tepelný výkon 6 MW),

- **provozní podporu tepla** (§ 24 zákona o POZE) ve formě zeleného bonusu na teplo v případě výroby tepla z obnovitelných zdrojů uvedených do provozu od 1. ledna 2022 využívajících **bioplyn**, s výjimkou skládkového a kalového plynu, s instalovaným elektrickým výkonem do 500 kW, kde podporovaným teplem je užitečné teplo z této výroby tepla.

Seznam podpor, které jsou v souladu s právem Evropské unie upravujícím poskytování veřejné podpory, je dostupný na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu:

[https://www.mpo.cz/cz/energetika/elektroenergetika/obnovitelne-zdroje/informace-o-seznamu-podpor-podle-narizeni-vlady-c--189-2022-sb---ktere-jsou-v-souladu-s-pravem-evropske-unie-upravujcim-poskytovani-verejne-podpory--268646/.](https://www.mpo.cz/cz/energetika/elektroenergetika/obnovitelne-zdroje/informace-o-seznamu-podpor-podle-narizeni-vlady-c--189-2022-sb---ktere-jsou-v-souladu-s-pravem-evropske-unie-upravujcim-poskytovani-verejne-podpory--268646/)

„Lex OZE III“ bude brzy schvalovat vláda; novela by měla přinést úspory i posílení pravomocí ERÚ

Vláda by již brzy měla schválit novelu energetického zákona „Lex OZE III“, jejímž primárním cílem je dokončení transpozice směrnice EU 2019/944 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou. Novela se zaměřuje především na ukládání elektřiny, její agregaci a flexibilitu. Zároveň by měla přinést posílení ochrany zákazníků v podobě tzv. „cejchu dodavatele“.

V první řadě Lex OZE III bude zavádět pravidla pro **akumulaci (ukládání) elektřiny**. Nová právní úprava by měla zajistit časové řízení spotřeby elektřiny vyrobené intermitentními zdroji energie, což má umožnit vyrovnání rozdílných okamžiků výroby elektřiny a potřeby její spotřeby, případně uskladnění přebytečné elektřiny pro pozdější využití.

Lex OZE III rovněž zavádí **agregaci flexibility**. Flexibilitu je přitom třeba chápat jako schopnost zvyšovat či snižovat dodávku či odběr v reakci na kolísání cen a poptávku po elektřině. Její zavedení by tak mělo provozovatelům i uživatelům soustavy podstatně ušetřit náklady. Agregace flexibility by pak měla umožnit slučování flexibility v malých hodnotách od různých poskytovatelů flexibility do obchodně a tržně využitelných bloků. Lex OZE III zavádí zcela nový institut agregátora, který bude zodpovědný za provádění agregace na trhu. Oproti předešlým úvahám bylo upuštěno od požadavku, aby byl agregátor zároveň dodavatelem elektřiny.

Novela přinese také posílení pravomocí ERÚ zavedením tzv. „**cejchu dodavatele**“. Ten spočívá ve zpřísnění podmínek udělování licencí na obchod s elektřinou nebo obchod s plynem pro subjekty, které se v minulosti profilovaly na trhu jako problematické (jde především o případy kvalifikovaných úpadkových situací nebo subjekty, u nichž nastala některá ze skutečností vedoucích k zahájení dodávky poslední instance). Překážkou pro udělení licence má nově být i personální propojení žadatele s „dodavatelem s cejchem“.

Ministerstvo průmyslu a obchodu již v prosinci minulého roku vypořádalo připomínky k novele a předložilo ji ke schválení Legislativní radě vlády. Dokument s vypořádáním připomínek je dostupný v databázi VeKLEP: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCVVBQQNX/>.

Novela nařízení vlády o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci

Vláda 17. ledna 2024 schválila novelu nařízení o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci. Nařízení bylo vydáno na základě zmocnění v § 19 odst. 1 a 4 a § 19f odst. 8 energetického zákona, které vládu v případě, že nastane mimořádná tržní situace na trhu s elektřinou nebo plynem, opravňují nařízením stanovit ceny elektřiny nebo plynu, a to včetně podmínek pro uplatnění stanovených cen.

Poslední schválená novela nařízení stanovuje nejzazší možný termín pro podání žádosti o úhrady prokazatelné ztráty a přiměřeného zisku operátorovi trhu za uplynulý rok, a to do 20. února 2024.

Novela vyhlášky o Pravidlech a Řádech

Energetický regulační úřad připravuje novelu vyhlášky o Pravidlech a Řádech.

Návrh novely této vyhlášky doplňuje nové ustanovení, které reaguje na novelu energetického zákona, jenž zavádí tzv. datová centra jako nové účastníky trhu s elektřinou. Obsahem ustanovení jsou náležitosti Řádu datového centra, který bude upravovat podmínky jeho provozu. Obměnou mají projít také náležitosti řádů provozovatelů přepravní soustavy, distribučních soustav a zásobníků plynu. V nich bude nově nutné uvádět podmínky pro převzetí plynu.

Výsledky veřejného konzultačního procesu jsou dostupné v databázi VeKLEP: <https://odok.cz/portal/veklep/material/pripominky/KORNCZ4FY4XW/>.

Návrh vyhlášky o udělování licencí

V lednu proběhl také konzultační proces k vyhlášce o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích. Připomínky a jejich vypořádání je k dispozici v databázi VeKLEP: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCZ4FHSQH/>.

Novela vyhlášky o udělování licencí má reagovat tzv. Lex OZE II a má upravit vzorové formuláře tak, aby reflektovaly vznik Elektroenergetického datového centra a úpravu definice plynu. V souvislosti se zákonnou úpravou definice plynu (nově do definice spadá i vodík) novela vyhlášky mění podobu formulářů vymezujících seznam jednotlivých provozoven, území distribuce a zásobníků plynu.

SDEU k možnosti uložení sankce za předčasné ukončení dodávkové smlouvy

Soudní dvůr EU dne 11. ledna 2024 vydal rozsudek o předběžné otázce, která posuzovala přípustnost sankcí za ukončení smlouvy o dodávkách elektřiny na dobu určitou v poměrech (dřívější) Směrnice č. 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou.

Polský malý podnik jako zákazník po uzavření sdružené smlouvy o dodávce elektřiny smlouvu předčasně vypověděl. Dodavatel po něm nárokoval zaplacení smluvní pokuty odvozené od ceny nedodané a nespotřebované elektřiny.

SDEU dospěl k tomu, že ujednání o smluvní pokutě za předčasné ukončení dodávkové smlouvy na dobu určitou je přípustné, pokud je jasné, srozumitelné a sjednané na základě svobodné vůle a pokud vnitrostátní úprava umožňuje přezkum přiměřenosti smluvní pokuty v rámci správního nebo soudního řízení.

Tento výklad do značné míry odpovídá podmínkám, za kterých se členské státy v poměrech aktuálně účinné směrnice č. 2019/944 mohou odchýlit od obecného zákazu účtovat domácnostem a malým podnikům **poplatky související se změnou dodavatele**. Čl. 12 odst. 3 směrnice 2019/944 umožňuje připustit, aby dodavatelé elektřiny a agregátoři takové poplatky účtovali, za následujících **podmínek**:

- mezi dodavatelem a zákazníkem je uzavřena smlouva na dodávky elektřiny za pevnou cenu,
- smlouva je uzavřena na dobu určitou,
- zákazník z vlastní vůle ukončí smlouvu před uplynutím sjednané doby,

- poplatky jsou součástí smlouvy, kterou zákazník s dodavatelem uzavřel z vlastní vůle,
- před uzavřením smlouvy byl zákazník o poplatcích jasně informován.

Energetický regulační úřad uložil rekordní pokutu za nekalé obchodní praktiky

Energetický regulační úřad v průběhu ledna udělil hned několika dodavatelům energií pokutu za nekalé obchodní praktiky vůči spotřebitelům. V případě společnosti ARMEX ENERGY a.s. byla uložena pokuta ve výši 4.746.000 Kč. Jedná se o zatím nejvyšší pokutu uloženou za jednání poškozující spotřebitele.

Nekalé obchodní praktiky společnosti sestávaly z 55 dílčích útoků, spočívajících v nedodržování fixovaných cen, požadování úhrad neobjednaných dodávek energie nebo v pozdním vyřizování reklamací. Společnost se spotřebitele, kteří s ní měli sjednané fixní ceny, snažila převést na tzv. spotové ceny. Dále byla shledána vinou z toho, že se dopustila agresivních obchodních praktik tím, že požadovala úhradu za neobjednané dodávky energie. Posledním z přestupků společnosti bylo nedodržení standardů lhůt pro vyřízení reklamace vyúčtování.

ERÚ nepřisvědčil obhajobě mimořádnou změnou okolností spočívající v energetické krizi, ani argumentaci, že všeobecné obchodní podmínky ARMEX ENERGY k jednostranné změně smlouvy opravňovaly. Bylo totiž prokázáno, že společnost obchodní podmínky účelově změnila *ex post*.

za Advokátní kancelář KF Legal

Mgr. et Mgr. Jan Kořán

Mgr. et Mgr. Tomáš Martinec

Mgr. Aneta Grmelová

ak@kflegal.cz

Ačkoliv přípravě tohoto legislativního přehledu věnujeme maximální úsilí, je nutné mít na zřeteli, že se i s ohledem na jeho rozsah a jeho informativní charakter nejedná o přehled úplný a vyčerpávající a Advokátní kancelář KF Legal, s.r.o. („KFL“) nenese odpovědnost za jeho úplnost a přesnost. Předmětný přehled nepředstavuje právní službu poskytovanou podle zákona o advokacii (č. 85/1996 Sb.) ani odbornou informaci nebo radu poskytovanou ze strany KFL podle § 2950 občanského zákoníku. Pokud máte k obsahu přehledu připomínky nebo jste v něm našli nepřesnosti či chybu, budeme rádi, pokud se na nás obrátíte.